

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
KANTONALNI SUD U ZENICI

**PRAVILNIK
O ZAŠTITI NA RADU**

KANTONALNI SUD U ZENICI

Zenica, juli 2022. godine

Sadržaj

I – Osnovne odredbe	3
II – Organizacija provođenja zaštite na radu	5
III – Pravila prevencije i zaštite	6
IV – Poslovi sa povećanim rizikom.	7
V – Poslovi na kojima se provodi mjera skraćenog radnog vremena.....	8
VI – Način utvrđivanja zdravstvenog stanja radnika koji rade na poslovima sa povećanim rizikom i drugih radnika.....	8
VII – Osposobljavanje radnika	9
VIII – Prava, obaveze i odgovornosti Predsjednika suda, radnika za zaštitu na radu i drugih radnika u ovoj oblasti	10
- Prava i obaveze Predsjednika suda	10
- Prava i obaveze radnika za zaštitu na radu	12
- Prava i obaveze radnika.....	13
IX – Sredstva i oprema lične zaštite radnika.....	14
X – Periodični pregledi i ispitivanja iz zaštite na radu	14
- Ispitivanje sredstava rada.....	15
- Pregled i ispitivanja fizičkih, hemijskih i bioloških štetnosti i mikroklike u radnim i pomoćnim prostorijama.....	15
XI – Evidencije, izvještavanje i obavještanje o nesrećama, povredama na radu i profesionalnim oboljenjima.....	16
XII – Prelazne i završne odredbe	17

Na osnovu člana 22. stav 1. tačka d), člana 23. i člana 87. Zakona o zaštiti na radu ("Službene novine Federacije BiH", broj: 79/20), Kantonalni sud u Zenici, donosi:

P R A V I L N I K

O ZAŠTITI NA RADU

I – OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

- (1) Pravilnikom o zaštiti na radu (u daljem tekstu: Pravilnik) Kantonalnog suda u Zenici (u daljem tekstu: Suda) utvrđuje se organizacija provođenja zaštite na radu, pravila prevencije i zaštite, poslovi sa povećanim rizikom, poslovi na kojima se provodi mjera skraćenog radnog vremena, način utvrđivanja zdravstvenog stanja radnika koji rade na poslovima sa povećanim rizikom, sredstva i oprema lične zaštite koja pripadaju radniku, te prava, obaveze i odgovornosti radnika iz oblasti zaštite na radu, kao i druga pitanja od značaja za sigurnosti zaštitu zdravlja na radu u skladu sa Zakonom o zaštiti na radu (u daljem tekstu: Zakon).
- (2) Otklanjanje opasnosti za zdravlje i život radnika osigurava se primjenom pravila zaštite na radu, odnosno implementacijom zaštite na radu kao sastavnog dijela utvrđene organizacije rada.
- (3) Posebna zaštita na radu se propisuje radi očuvanja duševnog i tjelesnog razvoja mladih, zaštite žena od rizika koji bi mogli ugroziti ostvarivanje materinstva, zaštite lica sa invaliditetom i profesionalno oboljelih lica od daljeg oštećenja zdravlja i umanjenja njihove radne sposobnosti i očuvanja radnih sposobnosti starijih radnika u granicama primjerenim njihovoj životnoj dobi.

Član 2.

Na osnovu člana 9. stav 1. Zakona o zaštiti na radu (Službene novine FBiH, br. 79/20 od 30.10.2020 godine) zaštitom na radu obuhvaćen je sistem pravila i mjera, a posebno:

- pravila i mjere pri projektovanju i izradi sredstava rada,
- pravila i mjere pri upotrebi, održavanju, pregledu i ispitivanju sredstava rada,
- pravila i mjere koje se odnose na radnike, te prilagođavanje procesa rada njihovom poslu, dobi, fizičkim i psihičkim sposobnostima,
- načine i postupke osposobljavanja i obavještanja radnika i poslodavaca sa svrhom postizanja odgovarajućeg nivoa zaštite na radu,
- načine i postupke saradnje poslodavca, radnika i njihovih predstavnika i udruženja, te državnih organa nadležnih za zaštitu na radu,
- zabranu stavljanja radnika u nepovoljniji položaj zbog aktivnosti preduzetih radi zaštite na radu,

- ostale mjere za sprječavanje rizika na radu, sa svrhom uklanjanja faktora rizika i njihovih štetnih posljedica.

Član 3.

(1) Pravo na sigurnost i zaštitu zdravlja na radu imaju:

- a) radnik,
- b) lice koje se nalazi na prekvalifikaciji, dokvalifikaciji ili stručnom usavršavanju,
- c) drugo lice koje se zatekne u radnoj okolini radi obavljanja određenih poslova, ako je o njegovom prisustvu Predsjednik suda upoznat.

Član 4.

Ovim Pravilnikom o zaštiti na radu uređuje se:

- organizacija provođenja zaštite na radu,
- pravila prevencije i zaštite,
- prava, obaveze i odgovornosti Predsjednika suda, radnika za zaštitu na radu i drugih radnika iz oblasti zaštite na radu,
- poslovi sa povećanim rizikom,
- poslovi na kojima se provodi mjera skraćenog radnog vremena,
- način utvrđivanja zdravstvenog stanja radnika koji rade na poslovima sa povećanim rizikom, i drugih radnika,
- sredstva i oprema lične zaštite koja pripada radniku.

Član 5.

- (1) Radnici i odgovorno lice za obavljanje poslova zaštite na radu učestvuju u uređivanju i unapređivanju sigurnosti i zaštite zdravlja radnika na radu u skladu sa Zakonom o zaštiti na radu, propisima donesenim na osnovu Zakona o zaštiti na radu i kolektivnim ugovorom.
- (2) Predsjednik suda je dužan da organizuje zaštitu na radu u skladu sa Zakonom o zaštiti na radu i potrebama Suda, te omogućava radnicima da učestvuju uraspravama o svim pitanjima u pogledu sigurnosti i zaštite zdravlja na radu, a posebno da učestvuju u:
- a) raspravama i odobravanju svih mjera u pogledu sigurnosti i zaštite zdravlja na radu,
 - b) svakoj mjeri koja može značajno uticati na sigurnost i zaštitu zdravlja na radu,
 - c) planiranju i organizovanju osposobljavanja radnika iz oblasti zaštite na radu.

Član 6.

- (1) Pojmovi koji se koriste u ovom pravilniku imaju isto značenje kao u članu 3. stav 1. Zakona o zaštiti na radu (Službene novine FBiH, br. 79/20 od 30.10.2020 godine).

Član 7.

- (1) Izrazi koji se koriste u ovom pravilniku, a imaju rodno značenje koriste se neutralno i odnose se jednako na muški i ženski pol a regulisane su članu 3. stav 2. Zakona o zaštiti na radu (Službene novine FBiH, br. 79/20 od 30.10.2020 godine).

II - ORGANIZACIJA PROVOĐENJA ZAŠTITE NA RADU

Član 8.

- (1) U cilju sistematskog provođenja i unapređenja zaštite na radu Predsjednik suda organizuje obezbjeđenje sredstva za sigurnost zaštite na radu, te po potrebi planira:
- a) unapređenje tehnologije, oruđa za rad i radne sredine,
 - b) otklanjanje nedostataka na oruđima za rad, uređajima i radnim prostorijama,
 - c) vršenje periodičnih pregleda radnih zona,
 - d) obuku, obrazovanje i stručno usavršavanje radnika iz oblasti zaštite na radu i protivpožarne zaštite na radu u skladu sa Zakonom o zaštiti na radu i Zakonom o protivpožarnoj zaštiti na radu.
- (2) Za provođenje mjera zaštite na radu odgovorni su:
- a) Predsjednik suda,
 - b) radnik za zaštitu na radu,
 - c) radnici u djelokrugu svoga rada.

Član 9.

- (1) Sve poslove zaštite na radu u skladu sa Zakonom o zaštiti na radu, Pravilnikom o načinu i uslovima obavljanja poslova zaštite na radu kod poslodavca ("Službene novine Federacije" broj: 34/21) i ovim Pravilnikom organizira, uređuje, nadzire i prati njihovu primjenu Predsjednik suda.

Član 10.

Ako u Sudu postoje poslovi sa povećanim rizikom Predsjednik suda određuje jednog ili više radnika koji će obavljati poslove vezane za sprečavanje rizika na radu i zaštitu zdravlja radnika.

Član 11.

Predsjednik suda je dužan radniku za zaštitu na radu osigurati uvjete za rad, potrebnu opremu i pomoć drugog stručnog osoblja, kao i sredstva za obavljanje i organizovanje preventivnih i zaštitnih mjera.

Član 12.

Radnik za zaštitu na radu ne može biti doveden u nepovoljniji položaj zbog poslova koje obavlja u cilju sprečavanja rizika na radu i zaštite zdravlja radnika.

Član 13.

Radnik za zaštitu na radu mora biti odgovarajuće osposobljen i imati položen stručni ispit koji se odnosi na sigurnost i zaštitu zdravlja na radu.

Uslovi koje mora ispunjavati lice koje obavlja poslove radnika za zaštite na radu su:

- visoka stručna sprema – VII stepen ili visoko obrazovanje prvog ciklusa Bolonjskog sistema studiranja (koje se vrednuje sa najmanje 180, odnosno 240 ECTS bodova) iz grupacije tehničkih, medicinskih i prirodnih nauka,
- najmanje dvije godine radnog iskustva na poslovima iz oblasti zaštite na radu, i
- položen stručni ispit za obavljanje poslova radnika za zaštitu na radu.

III – PRAVILA PREVENCIJE I ZAŠTITE

Član 14.

- (1) Predsjednik suda je obavezan da prilikom organizovanja rada i radnog procesa osigura preventivne mjere radi zaštite života i zdravlja radnika, čiji je cilj sprečavanje ili smanjenje rizika na radu, kao i potrebna materijalna sredstva za njihovu primjenu.
- (2) Lice zaduženo za obavljanje poslova zaštite na radu preventivne mjere utvrđuje prije početka rada radnika, u toku rada, kao i kod svake planirane ili neplanirane promjene u radu, izborom radnih metoda kojima se osigurava najveća sigurnost i zaštita zdravlja na radu, zasnovana na primjeni propisa iz oblasti sigurnosti i zaštite zdravlja na radu, radnih odnosa, tehničkih propisa i standarda, propisa iz oblasti zdravstvene zaštite i dr.
- (3) Predsjednik suda, odnosno radnik koji organizuje ili rukovodi procesom rada, mora biti upoznat sa propisima iz oblasti sigurnosti i zaštite zdravlja na radu, a naročito ako se radi o tehnologijama u kojima postoji opasnost od povreda na radu, profesionalnih oboljenja i poremećaja u radu koji bi mogli ugroziti sigurnost i zdravlje radnika.
- (4) Predsjednik suda je dužan organizovati provođenje mjera utvrđene Aktom o procjeni rizika za Kantonalni sud u Zenici izrađen od JU zavod za medicinu rada i sportsku medicinu ZDK od 01.07.2022 godine.

Član 15.

Predsjednik suda organizuje sljedeće preventivne mjere:

- a) za sve poslove rada, uslove rada, zahtjeve u pogledu zdravstvenih i psihofizičkih sposobnosti radnika koji će te poslove obavljati,
- b) organizuje prethodne ljekarske preglede radi utvrđivanja da zdravstveno stanje i psihofizičke sposobnosti odgovaraju uslovima rada i zahtjevima radnog mjesta (zdravstveni pregled prije zasnivanja radnog odnosa),
- c) omogućava radniku da se prije stupanja na rad upozna sa mjerama sigurnosti i zaštite na radu,
- d) obavještava radnike o uvođenju novih tehnologija i sredstava za rad, te opasnostima i štetnostima po zdravlje radnika i organizuje izdavanje uputstva za siguran rad,
- e) organizuje osposobljavanje radnika za siguran rad,
- f) organizuje periodične preglede i ispitivanja fizičkih, hemijskih i bioloških štetnosti i mikroklimu u radnoj okolini,
- g) organizuje provođenje mjera zaštite od požara u skladu sa posebnim propisima,
- h) organizuje provođenje mjera za osiguranje prve pomoći
- i) organizuje i druge mjere prevencije u skladu sa Zakonom o zaštiti na radu i propisima donesenim na osnovu Zakona o zaštiti na radu.

Član 16.

- (1) Obavezno provoditi mjere zaštite od požara u skladu sa posebnim propisima, Pravilnikom o zaštiti od požara i predmetnim Pravilnikom.
- (2) Sud uspostavlja potrebne veze sa specijalizovanim službama (ovlaštenapreduzeća ili ustanove), u pogledu spašavanja i protivpožarne zaštite.

- (3) Za provođenje odredaba iz stava (1) ovog člana Predsjednik suda će ovlastiti pravno lice registrirano za obavljanje poslova iz oblasti zaštite od požara koje ima odgovarajuće stručne kadrove i opremu te sredstva za vršenje tih poslova, koje će za potrebe Kantonalnog suda provoditi mjere zaštite od požara, što se vrši zaključivanjem ugovora sa tim pravnim licem.

Član 17.

- (1) Obavezno provoditi mjere za osiguranje prve pomoći u skladu sa Pravilnikom o pružanju prve pomoći u slučaju povrede i oboljenja radnika na radu ("Službeni list SR BiH", broj 38/86).
- (2) Prilikom obučavanja radnika iz oblasti zaštite na radu, radnici se obavezno obučavaju i iz oblasti pružanja prve pomoći.
- (3) Svaki radnik je dužan učestvovati u pružanju prve pomoći povrijeđenom radniku, prema svojim mogućnostima.

Član 18.

- (1) Obavezno je da na mjestima rada, na sredstvima za rad i pripadajućim instalacijama, trajno budu postavljeni znakovi upozorenja na opasnost i znakovi općih obavještanja, u skladu sa posebnim propisima.
- (2) Ako znakovi upozorenja na opasnost nisu dovoljni za efikasno obavještanje, potrebno je trajno postaviti pisana uputstva o uvjetima i načinu korištenja prostora, prostorija, sredstava rada, opasnih materija i opreme.

IV- POSLOVI SA POVEĆANIM RIZIKOM

Član 19.

- (1) Poslovi sa povećanim rizikom su poslovi utvrđeni aktom o procjeni rizika na kojim i pored potpuno ili djelimično primijenjenih mjera u skladu sa Zakonom o zaštiti na radu, postoje okolnosti koje mogu da ugroze sigurnost i zdravlje radnika.

Član 20.

Poslovima sa povećanim rizikom smatraju se:

- poslovi sa povećanim rizikom od povređivanja, nastanka profesionalnih oboljenja i oštećenja zdravlja radnika,
- poslovi sa specifičnim zahtjevima koji, u cilju sigurnog i uspješnog rada uvjetuju posebne zdravstvene i psihofizičke sposobnosti radnika na tim radnim mjestima,
- poslovi na kojima, nakon primjene svih tehnički priznatih metoda za smanjenje rizika, postoji preostali rizik za neke radnike.

Član 21.

Potrebno je provoditi mjere za sprečavanje, otklanjanje ili smanjenje rizika koje se utvrde Aktom o procjeni rizika i na način propisan tim aktom, u skladu s Pravilima o procjeni rizika ("Službene novine Federacije BiH", broj 23/21).

Radnik je dužan svoje poslove obavljati sa dužnom pažnjom radi osiguranja svog života i zdravlja kao i zaštite života i zdravlja ostalih radnika u Kantonalnom sudu.

Član 22.

Obavezno da se osigura da pristup radnom mjestu sa povećanim rizikom, na kojem prijete neposredna opasnost od povređivanja ili zdravstvenih oštećenja (trovanja, gušenja i sl.), imaju samo radnici koji su osposobljeni za siguran i zdrav rad, koji su dobili posebna uputstva za rad na takvom mjestu, koji ispunjavaju zdravstvene uvjete i koji su snabdjeveni odgovarajućim sredstvima i opremom za ličnu zaštitu pri radu.

Član 23.

- (1) Na osnovu akta o procijeni rizika u Kantonalnom sudu Zenica izrađenog od strane JU Zavod za medicinu rada i sportsku medicinu ZDK broj 8405/22 nisu utvrđena radna mjesta s povećanim rizikom.

Član 24.

- (1) Sve utvrđene nepravilnosti i nedostaci od strane nadležne inspekcije Predsjednik suda dužan je organizovati otklanjanje istih.

V - POSLOVI NA KOJIMA SE PROVODI MJERA SKRAĆIVANJA RADNOG VREMENA

Član 25.

Kada su na određenom radnom mjestu takvi uvjeti da uprkos primjeni mjera zaštite na radu i dalje postoji preostali rizik i prijetnja od obolijevanja tj. invaliditeta, Predsjednik suda će preduzeti mjere da se radno vrijeme skraćuje srazmjerno štetnom utjecaju uvjeta rada na zdravlje i na radnu sposobnost radnika, u skladu sa Zakonom o zaštiti na radu.

Član 26.

Prijedlog poslova za koje se radno vrijeme skraćuje utvrđeno je Aktom o procjeni rizika, te ukoliko ista budu postojala, izvršiti će se pribavljanje nalaza o skraćivanju radnog vremena od ovlaštene organizacije.

Član 27.

- (1) Na osnovu akta o procijeni rizika u Kantonalnom sudu Zenica izrađenog od strane JU Zavod za medicinu rada i sportsku medicinu ZDK broj 8405/22 nisu sistematizovana radna mjesta na kojima se provodi mjera skraćivanja radnog vremena.

V - NAČIN UTVRĐIVANJA ZDRAVSTVENOG STANJA RADNIKA KOJI RADE NA POSLOVIMA SA POVEĆANIM RIZIKOM I DRUGIH RADNIKA

Član 28.

- (1) Svaki novi radnik Suda prije stupanja na rad podvrgava se liječničkom pregledu radi utvrđivanja zdravstvenog stanja i radne sposobnosti.

Član 29.

Zdravstveno stanje i psihofizičke sposobnosti radnika utvrđuju se na osnovu lješkarskog uvjerenja izdatog od strane ovlaštene zdravstvene ustanove.

VI – OSPOSOBLJAVANJE RADNIKA

Član 30.

Obavezno osposobljavanje radnika za siguran i zdrav rad prilikom:

- zasnivanja radnog odnosa,
- premještaja na druge poslove,
- uvođenja nove tehnologije ili novih sredstava za rad,
- promjene procesa rada koji može prouzrokovati promjenu mjera za siguran i zdrav rad.

Član 31.

Radnik ima pravo na osposobljavanje za siguran i zdrav rad, da se upozna sa svim vrstama rizika na poslovima na koje ga raspoređuje i o preduzetim konkretnim mjerama sigurnosti i zaštite na radu, u skladu sa Aktom o procjeni rizika. Osposobljavanje radnika za siguran i zdrav rad mora biti prilagođeno specifičnostima njegovog radnog mjesta.

Član 32.

Radnici ne mogu biti raspoređeni na radna mjesta na kojima će samostalno obavljati poslove prije nego što steknu znanja iz člana 31.

Član 33.

Osposobljavanje radnika iz člana 31. mora se obavljati u toku radnog vremena i ne smije izazvati troškove za radnika.

Član 34.

Osposobljavanje radnika za siguran i zdrav rad obavlja se teorijski i na praktičan način. Provjera teorijske i praktične osposobljenosti radnika za siguran i zdrav rad obavlja se na radnom mjestu.

Član 35.

U toku osposobljavanja iz oblasti sigurnosti i zaštite zdravlja na radu, radnik se upoznaje sa:

- procesom i organizacijom rada u cjelini, a posebno sa poslovima svog radnog mjesta,
- opasnostima koje ugrožavaju sigurnost i zdravlje na radu, korištenjem sredstava rada i opreme i načinom upotrebe štetnih materija,
- mjerama zaštite na radu i razlozima zbog kojih se te mjere predviđaju i provode,
- upotrebom odgovarajućih sredstava rada i odgovarajuće opreme i sredstava lične zaštite, kao i pravilnim i namjenskim korištenjem uređaja i sredstava kojima se služi pri radu,
- pravima i dužnostima u provođenju propisa i mjera zaštite na radu i posljedicama zbog nepridržavanja tih propisa i mjera,
- pružanjem prve pomoći,
- organizacijom sigurnosti i zaštite zdravlja na radu,
- korištenjem protivpožarnih aparata,
- odredbama Zakona o zaštiti na radu.

Član 36.

Osposobljavanje radnika se može obaviti samostalno ako imaju zaposlena lica sa odgovarajućom visokom stručnom spremom iz oblasti sigurnosti i zaštite zdravlja na radu.

Član 37.

Ako Sud nije u mogućnosti da izvrši osposobljavanje radnika samostalno, te poslovpovjerit će ovlaštenoj organizaciji za zaštitu na radu.

Član 38.

Aktom o procjeni rizika izrađen od strane JU Zavod za medicinu rada i sportsku medicinu ZDK od 01.07.2022 godine, koji sadrži popis svih radnih mjesta Suda nisu utvrđena radna mjesta sa povećanim rizikom.

VII - PRAVA, OBAVEZE I ODGOVORNOSTI PREDsjedNIKA SUDA, RADNIKA ZA ZAŠTITU NA RADU I DRUGIH RADNIKA U OVOJ OBLASTI

Prava i obaveze Predsjednika suda

Član 39.

- (1) Predsjednik suda je odgovoran za cjelokupnu organizaciju i provođenje pravila zaštite na radu u skladu sa Zakonom o zaštiti na radu (Službene novine FBiH, br. 79/20 od 30.10.2020.godina) i predmetnim Pravilnikom.
- (2) Predsjednik suda osigurava sva potrebna finansijska sredstva za obavljanje - provođenje zaštite na radu.
- (3) Obaveze radnika u području sigurnosti i zaštite zdravlja na radu ne utiču na obaveze i odgovornosti Predsjednika suda, iz Zakona.
- (4) U slučaju kada Predsjednik suda angažuje ovlaštenu organizaciju za zaštitu na radu, to ga oslobađa odgovornosti od stava (1) ovog člana.

Član 40.

Obaveze Predsjednika suda su i:

- da poduzme/provodi preventivne mjere iz člana 15.,
- donese interni akt o zaštiti na radu,
- organizuje obavještanje nadležne inspekcije rada o svakom smrtnom slučaju, nesreći koja je zadesila jednog ili više radnika, teškoj povredi, profesionalnom oboljenju, svakoj pojavi ili bolesti koje pogađaju više od jednog radnika i svakoj pojavi koja bi mogla ugroziti život ili zdravlje radnika na radu,
- organizuje obavještanje nadležne inspekcije o početku i završetku radova na izgradnji, montaži, zamjeni opreme, remontu i rekonstrukciji objekata.

Član 41.

- (1) U slučaju ozbiljne i neposredne opasnosti Predsjednik suda organizuje:
 - a) upoznavanje svih radnika koji su ili bi mogli biti izloženi ozbiljnoj i neposrednoj opasnosti o riziku koji postoji kao i mjerama koje su preduzete ili koje će se preduzeti u pogledu zaštite, što je prije moguće,
 - b) preduzimanje mjera i izdavanje uputstava kako bi se omogućilo radnicima da u slučaju ozbiljne i neposredne opasnosti prekinu s radom i/ili odmah napuste radno mjesto i pređu na neko sigurno mjesto,
 - c) postupak nastavka rada u situaciji kada još uvijek postoji ozbiljna i neposredna opasnost, osim u izuzetnim slučajevima kada postoji ozbiljna i neposredna opasnost po sigurnost više ljudi i širu okolinu.
- (2) Radnici koji u slučaju ozbiljne i neposredne opasnosti napuste svoje radno mjesto i/ili opasno područje ne smiju snositi negativne posljedice u smislu propisa o radu.
- (3) U slučaju ozbiljne i neposredne opasnosti po vlastitu sigurnost ili sigurnost drugih lica, radnici koji nisu u mogućnosti stupiti u vezu sa neposrednim rukovodiocem, obavezni su preduzeti odgovarajuće mjere u skladu sa svojim znanjem i tehničkim sredstvima koja su im na raspolaganju, da bi se izbjegle posljedice te opasnosti, pod uslovom da te mjere ne smiju biti u očitom neskladu sa opasnošću.
- (4) Zbog preduzimanja mjera iz stava (3) ovog člana radnici ne smiju snositi negativne posljedice u smislu propisa o radu.

Član 42.

- (1) Predsjednik suda je dužan organizovati da se radnicima izdaju odgovarajuća pisana uputstva koja se odnose na rizike po sigurnost i zdravlje sa zaštitnim i preventivnim mjerama koje se preduzimaju za otklanjanje ili smanjenje tih rizika i istaknuti ih na mjestu rada.
- (2) Izuzetno, kada prijete iznenadna opasnost po život i zdravlje, uputstvo iz stava (1) ovog člana se može dati usmeno.
- (3) Uputstva iz stava (1) ovog člana daju se svim radnicima uključujući i radnike drugih poslodavaca koji obavljaju poslove u Sudu.

Član 43.

- (1) Radnici imaju dužnosti utvrđene Zakonom o zaštiti na radu, pravilnikom o zaštiti na radu, propisima za provođenje Zakona o zaštiti na radu, Zakonom o radu, Kolektivnim ugovorom i ugovorom o radu.
- (2) Radnik je dužan da obavlja posao u skladu sa svojom stručnom spremom i završenom obukom, kao i uputstvima koja izdaje Sud, tako da ne izlaže sebe ili druga lica na koja mogu uticati njegove aktivnosti ili nepažnja u toku procesa rada, opasnostima od povrede na radu ili profesionalnog oboljenja.

- (3) Radnik koji se ne pridržava utvrđenih pravila sigurnosti i zaštite zdravlja na radu i propisanih obaveza u smislu Zakona o zaštiti na radu, pravilnika o zaštiti na radu čini težu povredu radne obaveze u skladu sa Kolektivnim ugovorom, odnosno ugovorom o radu.

Član 44.

- (1) Obavezno je osigurati da zaposlena žena za vrijeme trudnoće i dojenja, radnik mlađi od 18 godina života i radnik sa promijenjenom radnom sposobnošću i pored osposobljavanja za siguran i zdrav rad, budu u pisanoj formi obaviješteni o rezultatima procjene rizika na radnom mjestu i o mjerama kojima se rizici otklanjaju u cilju povećanja sigurnosti i zaštite zdravlja na radu.

Član 45.

- (1) Zabranjen je rad trudnicama, porodiljama i dojiljama na poslovima na kojima postoji rizik od izloženosti opasnim materijama, hemijskim, fizičkim i biološkim agensima, štetnim zračenjima i mikroklimatskim uticajima, odnosno na poslovima sa teškim uvjetima rada, kao i posebno teškim i opasnim poslovima gdje postoji rizik po njihovo fizičko i mentalno zdravlje.
- (2) Zabranjen je rad maloljetnicima na poslovima koji mogu ugroziti njihovo zdravlje i razvoj.

Prava i obaveze radnika za zaštitu na radu

Član 46.

Obaveze radnika za zaštitu na radu su:

- učešće u izradi akta o procjeni rizika,
- izrada prijedloga internog akta o zaštiti na radu,
- izrada plana i programa mjera zaštite na radu,
- unutrašnji nadzor nad primjenom mjera zaštite na radu,
- stručna pomoć u provođenju i unaprjeđenju sigurnosti i zaštite zdravlja na radu,
- izrada uputstava za siguran rad,
- praćenje i organizovanje periodičnih pregleda sredstava za rad, sredstava i opreme lične zaštite,
- praćenje i organizovanje periodičnih pregleda hemijskih, fizičkih i bioloških štetnosti i mikroklimе u radnoj okolini,
- priprema i organizovanje osposobljavanja radnika za siguran rad,
- praćenje stanja i izvještavanje o povredama na radu, profesionalnim oboljenjima i bolestima u vezi sa radom,
- analiziranje uzroka povreda na radu i profesionalnih oboljenja u saradnji sa ovlaštenim doktorom specijalistom medicine rada i predlaganje mjere za unaprjeđenje sigurnosti i zaštite zdravlja na radu,
- praćenje i organizovanje periodičnih ljekarskih pregleda radnika koji rade na poslovima sa povećanim rizikom, te analiza izvještaja o obavljenim periodičnim ljekarskim pregledima,
- savjetovanje u pogledu izbora i nabavke opreme i procesa rada,

- saradnja prilikom planiranja izgradnje i rekonstrukcije objekata namijenjenih za rad,
- saradnja sa nadležnom inspekcijom rada i drugim ustanovama koje se bave sigurnošću i zaštitom na radu,
- saradnja sa sindikatom, vijećem zaposlenika i povjerenikom za zaštitu na radu, u skladu sa ovim zakonom.

Član 47.

Radnik za zaštitu na radu je obavezan da zabrani rad na radnom mjestu, odnosno da zabrani upotrebu sredstava za rad i sredstava i opreme lične zaštite u slučaju kada utvrdi neposrednu opasnost po život i zdravlje radnika, te da o tome u pisanom obliku obavijesti Predsjednika suda.

Prava i obaveze radnika

Član 48.

Radnik ima pravo na sigurne i zdrave uvjete rada. Radna okolina i sredstva za rad moraju, s obzirom na prirodu posla, biti sigurni za radnike i ne smiju ugroziti njihovo zdravlje.

Član 49.

Radnik je dužan da obavlja posao u skladu sa svojom stručnom spremom i završenom obukom, kao i uputstvima za rad, tako da ne izlaže sebe ili druga lica na koja mogu uticati njegove aktivnosti ili nepažnja u toku procesa rada, opasnostima od povrede na radu ili profesionalnog oboljenja.

Član 50.

Radnici su, naročito, dužni:

- da se pridržavaju utvrđenih pravila sigurnosti i zaštite zdravlja na radu u smislu predmetnog pravilnika,
- da pravilno upotrebljavaju sredstva za rad i opremu, opasne materije i druga sredstva u skladu sa uputstvima proizvođača i uputstvima za siguran rad,
- da pravilno upotrebljavaju sredstva i opremu lične zaštite koja su im dodijeljena i da ih nakon upotrebe vraćaju na mjesto na kojem se čuvaju,
- ne smiju samovoljno isključiti, modifikovati, promijeniti ili ukloniti sigurnosni uređaj koji je instaliran, posebno ne mašinu, uređaj, alat, pogon ili objekat i takav uređaj moraju pravilno upotrebljavati,
- da odmah obavijeste radnika za zaštitu na radu o svakoj pojavi na poslu za koju postoji opravdana sumnja da predstavlja opasnost po sigurnost i zdravlje kao i o nedostacima u postupcima zaštite,
- da obavijesti neposredno nadređenog ili radnika zaduženog za obavljanje poslova zaštite na radu o povredama koje su zadobili,
- da sarađuju sa radnikom za zaštitu na radu u provođenju mjera ili zahtjeva koje je naredio inspektor rada,
- da sarađuje sa radnikom za zaštitu na radu u provođenju mjera koje će obezbijediti da radna okolina i uvjeti rada budu sigurni i ne predstavljaju rizik po sigurnost i zdravlje u okviru njihovog radnog mjesta,
- obavljaju redovne ljekarske preglede,

- da daju sve podatke i informacije koje traže inspektori rada.

Član 51.

Radnik koji se ne pridržava utvrđenih pravila sigurnosti i zaštite zdravlja na radu i propisanih obaveza u smislu Zakona o zaštiti na radu i predmetnog pravilnika zaštite na radu čini težu povredu radne obaveze u skladu sa zakonom, odnosno općim aktom Suda.

Član 52.

Radnik ima pravo da odbije da radi ako smatra da mu prijete neposredna opasnost po život i zdravlje i dužan je da o tome odmah obavijesti svog neposrednog rukovodioca i/ili imenovanog radnika za zaštitu na radu, nadležnog inspektora rada.

Član 53.

Po prijemu obavijesti od radnika iz člana 52. nadležna inspekcija rada obavezna je da odmah izvrši uviđaj na licu mjesta i narediti da se provedu odgovarajuće mjere zaštite odnosno zabrani rad dok se mjere ne provedu ili obavijesti radnika iz kojih razloga njegov zahtjev nije osnovan.

Član 54.

Radnik iz člana 52. koji se udaljio sa radnog mjesta, ne smije snositi negativne posljedice u smislu propisa o radu, osim u slučaju ako se dokaže da se radnik neopravdano udaljio sa radnog mjesta.

Član 55.

U slučaju ozbiljne i neposredne opasnosti po vlastitu sigurnost ili sigurnost drugih lica, radnici koji nisu u mogućnosti stupiti u vezu sa neposrednim rukovodiocem, obavezni su preduzeti odgovarajuće mjere u skladu sa svojim znanjem i tehničkim sredstvima koja su im na raspolaganju, da bi se izbjegle posljedice te opasnosti, pod uvjetom da te mjere ne smiju biti u očitoj neskladu sa opasnošću.

VIII – SREDSTVA I OPREMA LIČNE ZAŠTITE RADNIKA

Član 56.

Aktom o procjeni rizika izrađenog od strane JU Zavod za medicinu rada broj 8405/22 je utvrđeno da ne postoje radna mjesta na kojima je potrebno koristiti posebna lična zaštitna sredstva.

IX – PERIODIČNI PREGLEDI I ISPITIVANJA IZ ZAŠTITE NA RADU

Ispitivanje sredstava rada

Član 57.

Obavezno je obezbjediti periodične preglede i ispitivanja: električnih i gromobranskih instalacija na objektima na kojima se primjenjuju mjere zaštite na radu, fizičkih, hemijskih i bioloških štetnosti i mikroklimu u radnim i pomoćnim prostorijama.

Član 58.

Periodične preglede i ispitivanja električnih gromobranskih instalacija na objektima na kojima se primjenjuju mjere zaštite na radu, vrši ovlaštena organizacija.

Pregledi i ispitivanja fizičkih, hemijskih i bioloških štetnosti i mikroklimе u radnim i pomoćnim prostorijama

Član 59.

Periodičnim pregledima i ispitivanjima fizičkih, hemijskih i bioloških štetnosti i mikroklimе u radnim i pomoćnim prostorijama utvrđuje se da li mjesta rada i radna okolina ispunjavaju uvjete koji neće dovesti do nastanka profesionalnih oboljenja i oštećenja zdravlja radnika, odnosno utvrđuje se da li su koncentracije štetnosti u granicama dozvoljenim važećim propisima o standardizaciji u Bosni i Hercegovini i drugim važećim propisima.

Član 60.

Periodične preglede i ispitivanja fizičkih, hemijskih i bioloških štetnosti i mikroklimе u radnim i pomoćnim prostorijama vrši ovlaštena organizacija.

Član 61.

Periodičnim pregledima i ispitivanjima podliježu radne i pomoćne prostorije u kojima:

- proces rada koji se u njima obavlja utiče na temperaturu, vlažnost i brzinu strujanja zraka (mikroklimatski uvjeti),
- u procesu rada nastaju buka i vibracija, odnosno štetna zračenja osim jonizirajućih,
- je pri radu potrebno osigurati odgovarajuću osvijetljenost,
- se u procesu rada stvaraju štetni plinovi, prašina, pare, magle, dim i aerosoli,
- se pri radu koriste, proizvode ili pojavljuju opasne tvari u kojima nastaju organizmi štetni za zdravlje (virusi, paraziti, bakterije, gljivice i sl).

Član 62.

Periodični preglede i ispitivanja fizičkih, hemijskih i bioloških štetnosti i mikroklimе u radnim i pomoćnim prostorijama vrše se u roku od tri godine, računajući od prethodno izvršenog pregleda i ispitivanja, ako posebnim propisom nisu određeni drugi rokovi.

Član 63.

Periodični preglede i ispitivanja fizičkih, hemijskih i bioloških štetnosti i mikroklimе u novoizgrađenim radnim i pomoćnim prostorijama vrše se odmah nakon početka radnog procesa i kada nastanu uvjeti zbog kojih je ispitivanje obavezno, a najdalje u roku od šest mjeseci od dana početka radnog procesa.

Član 64.

Ispitivanje mikroklimatskih uvjeta (osvijetljenje, temperatura, vlažnost i brzina strujanja zraka) vrši se u radnim i pomoćnim prostorijama u kojim se obavlja proces rada koji utiče na mikroklimatske uvjete i u kojim se radnici kreću ili zadržavaju duže od dva sata u toku radne smjene.

Član 65.

Ispitivanje mikroklimatskih uvjeta iz člana 73. vrši se u ljetnom i zimskom periodu, osim u radnim i pomoćnim prostorijama u kojima uslovi rada uvjetuje određene klimatske uvjete.

Pod zimskim periodom u smislu stava (1) ovog člana podrazumijeva se period od oktobra do marta, dok se pod ljetnim periodom podrazumijeva period od aprila do septembra.

Član 66.

Periodični pregledi i ispitivanja pomoćnih prostorija koje ne podliježu obaveznim periodičnim pregledima i ispitivanjima, vrše se od strane stručnih lica.

X - EVIDENCIJE, IZVJEŠTAVANJE I OBAVJEŠTAVANJE O NESREĆAMA I POVREDAMA NA RADU I PROFESIONALNIM OBOLJENJIMA

Član 67.

- (1) Obavezno se dostavlja nadležnoj inspekciji rada godišnji izvještaj o povredama na radu, profesionalnim oboljenjima, smrtnim slučajevima i njihovim uzrocima.
- (2) Izvještaj o povredi na radu koja se dogodi i profesionalnom oboljenju koje nastane na radnom mjestu, obavezno se dostavi:
 - a) radniku koji je pretrpio povredu, odnosno kod kojeg je nastalo oboljenje,
 - b) nadležnom zavodu zdravstvenog osiguranja kod kojeg je radnik zdravstveno osiguran,
 - c) ovlaštenoj zdravstvenoj ustanovi koja obavlja usluge specifične zdravstvene zaštite/medicine rada u Kantonalnom sudu, kao i
 - d) nadležnoj inspekciji rada.
- (3) Izvještaj iz stava (2) ovog člana podnosi se u roku od sedam dana od dana pretrpljene povrede odnosno nastanka oboljenja, na obrascu čiji je sadržaj i način podnošenja propisan Pravilnikom o vođenju evidencije, čuvanju isprava i sadržaju godišnjeg izvještaja iz oblasti zaštite na radu ("Službeni list SR BiH", broj 2/91).

Član 68.

- (1) O svakom smrtnom slučaju, teškoj povredi na radu, profesionalnom oboljenju i svakoj pojavi koja bi mogla ugroziti život ili zdravlje radnika na radu lice, zaduženo za obavljanje poslova zaštite na radu je obavezno odmah obavijestiti nadležnu inspekciju rada.

XI – PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 69.

(1) Uz predmetni pravilnik o zaštiti na radu Kantonalnog suda Zenica primjenjuju se do donošenja novih propisa, sljedeći propisi:

1. Opći pravilnik o higijensko-tehničkim zaštitnim mjerama pri radu ("Službeni list FNRJ", br. 16/47, 18/47 i 36/50),
2. Pravilnik o sredstvima lične zaštite na radu i ličnoj zaštitnoj opremi ("Službeni list SFRJ", broj 35/69),
3. Pravilnik o općim mjerama i normativima zaštite na radu od buke u radnim prostorijama ("Službeni list SFRJ", broj 29/71),
4. Pravilnik o mjerama i normativima zaštite na radu na oruđima za rad ("Službeni list SFRJ", broj 18/91),
5. Pravilnik o zaštiti na radu pri korištenju električne energije ("Službeni list SR BiH", broj 34/88).
6. Svi drugi propisi navedeni u predmetnom pravilniku o zaštiti na radu.

Član 70.

(1) Izmjene i dopune predmetnog pravilnika o zaštiti na radu vršit će se na način i po postupku predviđenom za njegovo donošenje.

Član 71.

(1) Predmetni pravilnik o zaštiti na radu stupa na snagu danom donošenja.

Član 72.

Stupanjem na snagu ovog Pravilnika prestaje da važi Pravilnik o zaštiti na radu broj: 004-0-Su-07-000 071 od 15.01.2007.godine.

Predsjednica suda

Snježana Čolaković

Broj:004-0-SuDp-22-001397

Zenica, 06.12.2022.godine